

Notat til Aalborg Byråd

vedrørende valg af selskabsform for Aalborg Letbane

1. Indledning

I forbindelse med den forestående selskabsdannelse vedrørende Aalborg Letbane har Letbanesekretariatet anmodet Haugaard•Nielsen Advokatfirma om at:

- (1) Vurdere samt fremkomme med en anbefaling af valg af selskabsform for anlæg og drift af Aalborg Letbane, og
- (2) Nærmere redegøre for fordele helholdsvis ulemper ved valg af den pågældende selskabsform

Som det vil fremgå nedenfor, er det vores anbefaling, at Aalborg Letbane organiseres som et partnerselskab (P/S), idet dette sikrer at anlæg og drift af letbanen behandles skattemæssigt efter de for kommuner gældende regler, ligesom selskabet er omfattet af selskabsloven med de deraf følgende organisatoriske fordele.

Det er ligeledes vores anbefaling at selskabet stiftes med en minimumskapital på DKK 500.000, idet efterfølgende tilførsler kan ske ved successive kapitalforhøjelser i takt med selskabets likviditetsbehov.

Redegørelsen vil omfatte en gennemgang af partnerselskabet som selskabsform, herunder lovgivningen af partnerselskaber, skatteretlige forhold, stiftelsesmæssige forhold, forhold til offentligheden samt forhold vedrørende kapitalforhøjelser. Redegørelsen vil ligeledes sammenholde forde-

lene ved et partnerselskab med aktieselskaber og kommanditselskaber. Øvrige selskabsformer inddrages ikke, idet disse ikke har relevans i denne sammenhæng.

Notatet vil blive struktureret således, at der først kommer en opsummering med de væsentligste punkter i notatet. Herefter følger de enkelte afsnit, hvori der redegøres mere dybdegående for de enkelte forhold.

Det forudsættes i det følgende, at Aalborg Kommune vil være eneejer af Aalborg Letbane.

2. Konklusion og anbefaling

Det er som anført vores konklusion og anbefaling, at et partnerselskab vil være den optimale selskabskonstruktion for Aalborg Letbane at organisere sig i.

Der er her særligt lagt vægt på, at der er tale om en gennemreguleret, anerkendt og afprøvet konstruktion, der er særligt egnet til håndteringen af anlægsprojekter m.v. Partnerselskabet er således omfattet af selskabsloven, hvilket indebærer at selskabet derved er underlagt selskabslovens detaljerede regler om aktieselskaber.

I relation til Aalborg Letbane har partnerselskabet som selskabskonstruktion den yderligere afgørende fordel, at selskabet rent skatteretligt er transparent. Det betyder, at det er Aalborg Kommune, der er skattesubjektet og ikke partnerselskabet. Beskatning af over- og underskud sker således efter de for kommuner gældende regler, hvilket er en fordel, da kommuner ikke er skattepligtige af eventuelle indtægter, de oppebærer. Dette er ikke tilfældet for et kommunalt ejet aktieselskab, hvor indtægter vil blive beskattet i selskabet.

Odense Letbane er organiseret som et partnerselskab, medens Aarhus Letbane er organiseret som et interessentskab (I/S). Baggrunden for valg af I/S som selskabsform for Aarhus Letbane beror væsentligt på at Aarhus Letbane også har Staten og Region Midtjylland som medejere.

Hæftelsesmæssigt må det forventes, at Aalborg Kommune kommer til at hæfte for selskabets gæld og forpligtigelser, uanset at dette ikke er det juridiske udgangspunkt for et partnerselskab. Dette kan dog fraviges ved lov, hvilket er sket for så vidt angår Odense Letbane. Noget tilsvarende må forventes at ske i relation til Aalborg Letbane.

Årsregnskabsloven finder anvendelse på partnerselskaber. Årsrapporterne er offentligt tilgængelige.

Finansiering kan fortrinsvist ske gennem egenkapital og fremmedkapital. Finansiering gennem egenkapital sker som udgangspunkt gennem tegning af kapitalandele mod indskud i forbindelse med stiftelsen eller ved en senere kapitalforhøjelse.

Der kan gennemføres kapitalforhøjelser i selskabet og dermed udstedes flere kapitalandele til eksempelvis de eksisterende aktionærer.

3. Lovreguleringen af partnerselskaber

Partnerselskabet som selskabsform har eksisteret i mange år, men har tidligere været betegnet som kommanditaktieselskaber. Partnerselskaberne blev relanceret i dansk ret i 1996 og bliver en stadig mere populær form at konstruere selskaber i. Selskabsformen anvendes i høj grad indenfor de liberale erhverv (advokat, revisor mv.) men anvendes i særlig grad indenfor selskaber med formål at udvikle større anlægsprojekter, fast ejendom m.v.

I selskabslovens § 358 er det anført, at partnerselskaber rent selskabsretligt bliver reguleret som et aktieselskab. Rent skatteretligt sker der ikke beskatning af partnerselskabet. Beskatningen sker i stedet af selskabsdeltagerne, hvilket her vil sige Aalborg Kommune, der som kommune ikke er en skattepligtig juridisk person.

Rent selskabsretligt er et partnerselskab således en anerkendt selskabsform, der er underlagt en omfattende regulering i selskabsloven. Dette er ikke tilfældet med eksempelvis interessentskaber og kommanditselskabet, der i meget stor udstrækning er ulovreguleret – hvilket vurderes uhenigtsmæssigt for et offentligt ejer selskab.

4. Skatte- og hæftelsesmæssige forhold

4.1. Hæftelsesmæssige forhold – komplementaren og aktionæren

Partnerselskabet er karakteriseret ved, at have to typer af selskabsdeltagere. En (eller flere) fuldt hæftelsesmæssigt ansvarlige deltager(e) – benævnt komplementaren - og en (eller flere) deltager(e), der alene hæfter begrænset med deres indskud. Denne deltager benævnes aktionæren. En komplementar kan være aktionær i et partnerselskab og omvendt. Det er besiddelsen af kapitalandele, der giver indflydelse i selskabet med mindre vedtægterne tillægger komplementaren særlige rettigheder, da denne er lovpligtig selskabsdeltager.

Forholdet omkring komplementaren er tilsvarende for interessentskaber, hvor deltagerne hæfter ubegrænset for selskabets forpligtigelser. Dette forhold håndteres i praksis ofte ved, at komplementaren bliver et anpartsselskab med en selskabskapital på minimumskravet, DKK 50.000, hvilket herefter er det maksimale, selskabet som komplementar i så fald kan hæfte for.

Et partnerselskab er herefter for så vidt angår aktionærene rent hæftelsesmæssigt at sammenligne med et aktieselskab, hvorefter aktionærene alene hæfter med den kapital, der er indskudt eller som deltagerne har forpligtet sig til at indskyde.

De hæftelsesmæssige forhold vil ikke blive gjort til genstand for yderligere drøftelser i det følgende, da det må forventes, at der i relation til anlægsloven for Aalborg Letbane vil blive indsat en bestemmelse om, at Aalborg Kommune hæfter for gæld og alle øvrige forpligtigelser i selskabet, der

regulerer Aalborg Letbane. En sådan bestemmelse findes i lov om Odense letbane § 1, stk. 3, og en tilsvarende må forventes at komme til at gælde for Aalborg Letbane også.

Af denne årsag er det således også vores anbefaling at komplementarselskabet stiftes med minimumskapitalen på DKK 50.000.

4.2. Skatteretlige forhold

I skatteretlig henseende er partnerselskab transparent. Dette betyder, at det ikke er selskabet, der bliver beskattet men de enkelte deltagere.

Dette vil i en situation, hvor Aalborg Kommune og eventuelt en anden offentlig myndighed er eneste deltager(e) betyde, at Aalborg Kommune vil være skattesubjektet i relation til eventuelle tilskud og andre indtægter selskabet bag Aalborg Letbane oppebærer. Kommuner er ikke skattepligtige af de indtægter, de genererer, og kommunen vil derfor heller ikke være skattepligtig at en indtægt et kommunalt ejet partnerselskab oppebærer. Tilsvarende gælder et eventuelt driftsoverskud, når Aalborg Letbane er operationel. Her vil et eventuelt overskud heller ikke skulle beskattes hos Aalborg Kommune.

Denne retsstilling er tilsvarende den, der findes for så vidt angår interessentskaber. Her er det også den enkelte deltager, der bliver beskattet af interessentskabets indtægter. Modsat gælder for aktieselskaber. Her vil indtægter, eksempelvis en bevilling fra finansloven eller et driftsoverskud, som selskabet oppebærer blive beskattet som en indtægt i selskabet med den til enhver tid gældende selskabsskattesats (23,5 % i 2015 og 22 % i 2016).

Da et interessentselskab efter gældende selskabsretlige principper skal have mere end én ejer, kan denne selskabsform ikke anvendes på Aalborg Letbane.

5. Stiftelses- og ledelsesmæssige forhold

5.1. Stiftelsesmæssige forhold

I forbindelse med stiftelsen af et partnerselskab kræves en selskabskapital på minimum 500.000 kr. Dette er tilsvarende, hvad der gælder for et aktieselskab, hvorimod der for interessentskaber ikke gælder krav om mindstekapital.

Herudover gælder for stiftelsen, at denne svarer til, hvad der gælder for et aktieselskab.

Der skal laves et stiftelsesdokument der bl.a. skal indeholde oplysninger om stifternes navn, tegningskursen for kapitalandelene samt dagen, hvor selskabet bliver virksomt. Når stiftelsesdokumentet er underskrevet skal dette senest to uger efter anmeldes til Erhvervsstyrelsen. Dette er tilsvarende, hvad der gælder for aktieselskaber.

Desuden skal der laves et sæt vedtægter, der bl.a. skal forholde sig til, hvad selskabets formål er, hvad selskabskapitalen skal være, hvem der er ledelse mv. Vedtægterne er offentligt tilgængelige. I rene privatretlige forhold laves der derfor ofte ejeraftaler, der nærmere regulerer det indbyrdes forhold mellem ejerne af partnerselskabet. En sådan ejeraftale er ikke offentlig tilgængelig.

Dette vil dog ikke have relevans i forholdet omkring Aalborg Letbane, da offentlighedsloven vil finde anvendelse på selskabet, grundet offentlighedslovens § 4, hvorefter der vil være aktindsigt i selskabet, der konstruerer og driver Aalborg Letbane, da der vil være en offentlig ejerandel af selskabet på mere end 75 %.

Der skal i partnerselskabet føres en ejerbog over samtlige aktionærer, uanset størrelsen af deres aktieposter i selskabet.

5.2. Ledelsesmæssige forhold

Partnerselskabets øverste organ er generalforsamlingen, hvilket også er tilfældet for aktieselskaber men ikke for interessentskaber. Indflydelsen og stemmeretten på generalforsamlingen er knyttet til kapitalandelene og det er således aktionærene, der udøver indflydelsen på generalforsamlingen.

Den overordnede ledelse udøves af en bestyrelse, som vælges af generalforsamlingen, mens den daglige ledelse varetages af en direktion, som ansættes af bestyrelsen.

Komplementaranpartsselskabet stiftes efter minimumsreglerne i selskabsloven, hvilket blandt andet indebærer, at det ikke er nødvendigt at indsætte en bestyrelse i komplementarselskabet. Der bør ikke være personsammenfald mellem direktøren for komplementarselskabet og direktøren for Aalborg Letbane P/S, og det er således vores anbefaling at direktørposten i komplementarselskabet bestrides af en kommunal embedsmand.

6. Kapitalforhold – finansiering og kapitalforhøjelse

6.1. Finansiering af selskabet

Reglerne for aktieselskaber gælder også for partnerselskaber. Et partnerselskab kan overordnet set finansieres gennem egenkapital, gennem fremmedkapital eller en kombination af disse to fremgangsmåder.

Finansiering gennem egenkapital sker som udgangspunkt gennem tegning af kapitalandele i forbindelse med stiftelsen eller ved en senere kapitalforhøjelse. Lån til selskabet bevilget af Indenrigs- og Socialministeren på dispensation i medfør af den kommunale lånebekendtgørelse vil være fremmedkapital.

Indskud fra staten gennem en bevilling fra finansloven vil efter de foreliggende oplysninger have form af et driftstilskud, som indtægtsføres i selskabet.

I det omfang der skal ske en kapitalforhøjelse i Selskabet, vil dette skulle ske efter de almindelige regler om kapitalforhøjelser for aktieselskaber i selskabsloven.

Aalborg den 18. september 2015

Rasmus Haugaard
Advokat (H), ph.d.

Flemming Elbæk
Advokat, HD(Ø)